

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

54 211 02 Divat és stílustervező

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

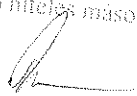
A vizsgafeladat megnevezése: A) Szaktörténet és szakismeret

A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő 15 perc, válaszadási idő 15 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 15%

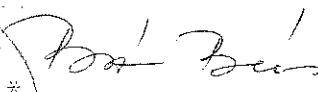
A 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételét a 000025/2017 – 5520 számon kiadom.

MÁSOLAT
Az eredeti okirattal mindenben
meg egyező hiteles másolat.

Jóváhagyta:

Borosán Beáta
főosztályvezető-helyettes

2017

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Érvényes: 2017. 05. 04-től

Az A) vizsgafeladat ismertetése: Válaszadás a vizsgakövetelmények alapján összeállított, előre kiadott tételsorokból húzott kérdésekre

A szóbeli központilag összeállított vizsga kérdései az alábbi témaköröket tartalmazzák:

1. témakör: Viselet és divattörténet az ókortól napjainkig
2. témakör: Hagyományos és korszerű textilkészítési– és díszítési technikák
3. témakör: Kiemelkedő tervezők a divat történetében
4. témakör: Emblemikus design termékek, tervek, sziluettek
5. témakör: Stílustanácsadói ismeretek
6. témakör: Stylist feladatok divatbemutatón és divatfotózáson
7. témakör: Anyag– és eszközismeret
8. témakör: Szakmai fogyasztóvédelem
9. témakör: Ergonómia – kényelmi és anyagválasztási szempontok

A szóbeli tételeket a vizsgaszervező intézmény által összeállított, a tételhez illeszkedő szemléltető anyag, az adott művészeti korszak legismertebb alkotásainak színes képei egészítik ki (tételenként max. 1-2 oldal, név és cím megjelölés nélkül).

A feladatsor első részében található 1-20-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd a lapokat pontosan kettévágni. Ezek lesznek a húzótételek.

A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

1. tétel

A) Az ókori Mezopotámia és Egyiptom tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be az ősi alapanyagok, textilkészítő technikák hatását az ókori öltözékek alakulására, a jellegzetes öltözködési alapanyagokat, ruhadarabokat, kiegészítőket. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális és társadalmi jelenségekre és azok hatására. Milyen forrásokat ismer, amelyekből informálódik a korszak viseletről? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

2. tétel

A) Az ókori görög és római civilizáció tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be a görög és római kultúra jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiegészítőit. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális és társadalmi jelenségekre és azok hatására. Milyen forrásokat ismer, amelyekből informálódik a korszak viseletről? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

3. tétel

A) A korai középkor tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be Bizánc és a népvándorlás népeinek jellegzetes öltözködési alapanyagait, mintázatait, ruhatípusait, kiegészítőit. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális és társadalmi jelenségekre és azok hatására. Milyen forrásokat ismer, amelyekből informálódik a korszak viseletről? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

4. tétel

A) A román kor és a gótika tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be középkor kultúráját. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális és társadalmi jelenségekre és azok hatásaira. Mutassa be a két korszak viseletét, mintázatait, ruhatípusait, kiegészítőit, jellegzetes ruhatípusait. Milyen forrásokat ismer, amelyekből informálódik a korszak viseletről? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

5. tétel

A) A reneszánsz tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be a reneszánsz viseletek alakulásának történeti háttérét, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait (kiemelve a formai változásokat), kiegészítőit. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális és társadalmi jelenségekre és azok hatásaira. Milyen jellegzetes technikák, díszítmények, motívumok, formai sajátosságok jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki a területi különbségekre is.

6. tétel

A) A barokk és rokokó művészet tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be a korszak történeti háttérét, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait (kiemelve a formai változásokat), kiegészítőit. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális és társadalmi jelenségekre és azok hatásaira. Milyen jellegzetes technikák, díszítmények, motívumok, formai sajátosságok jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki a területi különbségekre is.

7. tétel

A) A francia forradalom és a klasszicizmus tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be a francia forradalom hatását a kor öltözködéskultúrájára, a direktórium és az empire korának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait (kiemelve a formai változásokat), kiegészítőit. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális és társadalmi jelenségekre és azok hatásaira. Milyen jellegzetes alapanyagok, díszítmények, motívumok, formai sajátosságok jelennek meg az öltözködésben?

8. tétel

A) A 19. század első felének tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be a bécsi divat, a biedermeier és a neobarokk időszak öltözködéskultúrájának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait (kiemelve a formai változásokat), kiegészítőit. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális és társadalmi jelenségekre és azok hatásaira. Milyen jellegzetes alapanyagok, díszítmények, motívumok, formai sajátosságok jelennek meg az öltözködésben?

9. tétel

A) A 19. század második felének tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be a historizmus öltözködéskultúrájának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait (kiemelve a formai változásokat), kiegészítőit. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális és társadalmi jelenségekre és azok hatásaira. Milyen jellegzetes alapanyagok, díszítmények, motívumok, formai sajátosságok jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki az Haute couture kialakulására és szerepére!

10. tétel

A) A századforduló tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be a szecesszió öltözködéskultúrájának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait (kiemelve a formai változásokat), kiegészítőit. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális és társadalmi jelenségekre és azok hatásaira. Milyen jellegzetes alapanyagok, díszítmények, formai sajátosságok jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki a reformöltözködés szerepére és jellegzetességeire, nevezzen meg híres divattervezőket a korszakból!

11. tétel

A) A két világháború közötti időszak tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be az első világháború hatását a korszak öltözködésére, és a 20-as, 30-as évek divatjának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait (kiemelve a formai változásokat), kiegészítőit. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális és társadalmi jelenségekre és azok hatásaira. Milyen jellegzetes alapanyagok, díszítmények, formai sajátosságok jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki a korszak híres divattervezőinek munkásságára!

12. tétel

A) Az 1950-es, -60-as, -70-es évek tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be a II. világháború hatását a korszak öltözködésére, és a korszak divatjának, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait (kiemelve a formai változásokat), kiegészítőit. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális, technológiai társadalmi jelenségekre és azok hatásaira. Milyen jellegzetes alapanyagok, díszítmények, formai sajátosságok jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki a korszak híres divattervezőinek munkásságára és a megjelenő szubkultúrák öltözködési szokásaira!

13. tétel

A) A XX. század végének és napjainknak tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be a korszak társadalmi, technológia és kulturális hatását az öltözködésre, és a divat jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait (kiemelve a formai változásokat), kiegészítőit, újdonságait az 1980-as évektől napjainkig. Mi a trend fogalma, és hogyan befolyásolja az öltözködést? Térjen ki a korszak híres divatházainak és tervezőinek munkásságára és a megjelenő szubkultúrák jellegzetességeire!

14. tétel

A) A szálanyagok típusai. Mutassa be a természetes és mesterséges eredetű szálanyagok fajtáit, tulajdonságai, jellegzetességeit és alkalmazási területeit a felhasználhatóság szempontjából! Térjen ki a legújabb generációs szálanyagokra és innovációkra is!

15. tétel

A) Textilkészítés és -díszítés fontosabb típusai. Mutassa be a fonás lépéseit, eszközeit és a szövési technikákat a kezdetektől az ipari eljárásokig! Térjen ki az alapkötésekre! Ismertesse az ókori eredetű textílfestő és -mintázó eljárásokat. Mutassa be a korai technikákat, alapanyagokat, ezek fejlődését és a legújabb kori lehetőségeket, technológiai eljárásokat, eszközöket! Térjen a kézműves és ipari technikákra és alkalmazási területeikre!

16. tétel

A) Stylist feladatok. Mutassa be a stylist feladatköreit, munkafolyamatait a divat, a design és a média különböző területein. Ismertesse a különbséget személyi stylist és divatstylist között. Sorolja fel a társszakmákat és az azokkal való együttműködés színtereit. Térjen ki a stylist tervezői és szervezői funkciókra is.

Szakképesítés: 54 211 02 Divat és stílustervező

Szóbeli vizsgatevékenység

A) vizsgafeladat megnevezése: Szaktörténet és szakismeret

17. tétel

A) A tervezési szempontok a személyi styling és a ruhatervezés területén. Mutassa be a különböző alkati típusokat szabászati és stylist megoldások szempontjából! Ismertesse az öltözködési protokoll különböző területeit, a dresscode fogalmát. Részletezze az öltözködés cél, funkció és alkalom szerinti csoportjait a casual-tól a white tie-ig. Térjen ki az öltözködéstörténeti előzményekre is.

Szakképesítés: 54 211 02 Divat és stílustervező

Szóbeli vizsgatevékenység

A) vizsgafeladat megnevezése: Szaktörténet és szakismeret

18. tétel

A) Az Haute couture és a prêt-à-porter fogalma és jellemzői. Mutassa be az Haute couture kialakulását, célját és alakulását napjainkig a nagy divatházak tükrében! Térjen ki egy Haute couture kollekció kialakításának, felépítésének, munkafolyamatainak lépéseire! Mutassa be a prêt-à-porter kialakulását, célját és alakulását napjainkig! Térjen ki egy prêt-à-porter kollekció kialakításának, felépítésének, munkafolyamatainak lépéseire! Ismertesse a konfekció fogalmát, tervezési szempontjait. Hasonlítsa össze e kategóriák jelenlétét és hatását napjaink öltözködésében. Nevezzen meg tervezőket, emblematikus ruhadarabokat az adott kategóriákban.

19. tétel

A) Ergonómia az öltözködéstervezésben. Mutassa be az öltözködés történeti alakulását az ergonómia tükrében. Jellemezze napjaink öltözködéskultúráját a vásárlói igények, a hordhatóság és a kényelem szempontjából. Milyen fizikai, pszichikai szempontokat kell figyelembe venni öltözködéstervezés és az anyagválasztás során? Térjen ki a formaruhák és a sportöltözetek tervezési szempontjaira is!

20. tétel

A) Fogyasztóvédelem, textilipari minősítések. Mutassa be a textiltermékek címkézésének előírásait, a textiliák kezelési jelképeit az alapanyagok és a fogyasztóvédelem szempontjából! Térjen ki a speciális megkülönböztető szabványokra és minőségjelekre! Ismertesse a nemzetközi és hazai mérettáblázatok rendszerét!

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1. tétel

A) Az ókori Mezopotámia és Egyiptom tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be az ősi alapanyagok, textilkészítő technikák hatását az ókori öltözékek alakulására, a jellegzetes öltözködési alapanyagokat, ruhadarabokat, kiegészítőket. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális és társadalmi jelenségekre és azok hatására. Milyen forrásokat ismer, amelyekből informálódik a korszak viseletről? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz:

A szaktanár által összeállított képanyag

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az öltözködés célja, szerepe
- Életmód és társadalmi szerepek hatása az öltözködésre
- Sumér, Asszír, Perzsa birodalom- női és férfi viselet, bőr és szövött alapanyagok, szabás nélküli és szabott ruhatípusok – kaunakesz, tunika..., kiegészítők/ékszerek, fejviselet
- Katonai viseletek
- Nílus menti kultúra - forrásanyag, társadalom, művészet, halottkultusz, szépségideál
- Alapanyagok, technikák
- Alapruhadarabok - senti, kalazirisz
- Kiegészítők, fejviseletek
- Uralkodói attribútumok

2. tétel

A) Az ókori görög és római civilizáció tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be a görög és római kultúra jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait, kiegészítőit. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális és társadalmi jelenségekre és azok hatására. Milyen forrásokat ismer, amelyekből informálódik a korszak viseletről? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz:

A szaktanár által összeállított képanyag

Kulcsszavak, fogalmak:

- A Görög kultúra - forrásanyag, életmód, szépségideál
- Alapanyagok, technikák, minták
- A lepelruha lényege
- Az archaikus, klasszikus és hellenisztikus ruhatípusok - peplosz, khlaina, khiton, hümatión, exomis...stb., kiegészítők - koturnusz..., ékszerek - fibula...
- Katonai viselek
- A római kultúra - forrásanyag, életmód, társadalom
- Alapanyagok (selyem, bíbor!), technikák
- Női és férfi viselet - alapruhadarabok, jellemzőik és szerepük - tunika, tóga, stóla, palla..., kiegészítők
- Testkultúra
- Katonai viselet

3. tétel

A) A korai középkor tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be Bizánc és a népvándorlás népeinek jellegzetes öltözködési alapanyagait, mintázatait, ruhatípusait, kiegészítőit. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális és társadalmi jelenségekre és azok hatására. Milyen forrásokat ismer, amelyekből informálódik a korszak viseletről? Térjen ki az öltözékek és kiegészítőik szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz:

A szaktanár által összeállított képanyag

Kulcsszavak, fogalmak:

- A bizánci kultúra - forrásanyag, életmód, vallás, társadalom
- Alapanyagok (selyemszövő manufaktúra, bíbor), technikák
- Női és férfi viselet - alapruhadarabok, jellemzőik és szerepük – tunika, dalmatika és díszítményei, palást, kiegészítők – ékszergallér, fejviselet, ötvöstechnikák – rekeszzománc... stb.
- A népvándorlás fogalma, okai, népei (kelta, viking, germán törzsek, magyarok...)
- A népvándorlás népeinek közös jellemzői öltözködés szempontjából (alapanyagok, ruhatípusok, kiegészítők, ötvösművészet)
- A honfoglalás kora – forrásanyagok, jellegzetességek (gombhasználat, alapanyagok, motívumok... stb), női-férfi viseletek (alsóruha, nadrág, kaftán, kazak, kiegészítők, díszítmények)

4. tétel

A) A román kor és a gótika tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be középkor kultúráját. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális és társadalmi jelenségekre és azok hatásaira. Mutassa be a két korszak viseletét, mintázatait, ruhatípusait, kiegészítőit, jellegzetes ruhatípusait. Milyen forrásokat ismer, amelyekből informálódik a korszak viseletről? Térjen ki az öltözékek és kiegészítők szerepeire és funkcióira!

A tételhez használható segédeszköz:

A szaktanár által összeállított képanyag

Kulcsszavak, fogalmak:

- A román kor – egységesedő európai viselet, jellegzetes alapanyagok, lovagi kultúra és hatása az öltözködésre, rendi öltözködés, ruharendeletek
- Női és férfi viseletek (bliaud, cotte- és surcot, függőujj, harisnya, kiegészítők)
- A gótika kifejezés eredete, társadalmi és kulturális háttér (feudalizmus, lovagi kultúra, céhek, vallás, művészet), későgótika – Burgundi divat
- Alapanyagok, sziluettek (gótikus S)
- Női viselet – alsónemű, cotte/zeke, surcot/houppelande változásai, pokol ablaka, plasztron, robe, csőrös cipő, fejfedők: hennin, szarvasfölkötő...
- Férfi viselet – alsónemű, cotte, surcot/zubbony/houppelande változásai, csuklyás pelerin, mi-parti, csőrös cipő, fejfedők
- A középkori magyar öltözködés - Ny-Európától való eltérések, ezek okai, keleti hatás, jellegzetes ruhadarabok (zubbony/dolmány, kaftán, süveg, boglár)

5. tétel

A) A reneszánsz tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be a reneszánsz viseletek alakulásának történeti hátterét, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait (kiemelve a formai változásokat), kiegészítőit. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális és társadalmi jelenségekre és azok hatásaira. Milyen jellegzetes technikák, díszítmények, motívumok, formai sajátosságok jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki a területi különbségekre is.

A tételhez használható segédeszköz:

A szaktanár által összeállított képanyag

Kulcsszavak, fogalmak:

- A reneszánsz fogalma, korszakai, társadalmi és kulturális háttér (polgárosodás, kereskedelem és kézműipar, művészet,)
- Alapanyagok (selyemszövetek, csipke)
- Női viselet Itáliában – alsónemű, gamurra – cserélhető ujjak, plasatron, chioppa, chopine/koturnusz
- Férfii viselet Itáliában – alsónemű, zeke – cserélhető ujjak, mellkas kitömés, giornea, harisnyanadrág, nadrág, humanistaköpeny, fejfedők
- Női viselet német területeken – alsónemű, fűzött ruhaderék, dekoltázs, ujjak, külön szabott szoknyarész, fejfedő, ékszerek
- Férfi viselet német területeken – alsónemű, harisnyanadrág, nadrág, zeke, humanistaköpeny, ökörszáj cipő, fejfedő, ékszerek
- Női viselet spanyol területeken – alsónemű: fűző és abroncs/vertugado, felsőruha jellegzetességei: ujjak, dekoltázs, gallér, szoknyarész, koturnusz, fejviselet
- Férfi viselet spanyol területeken – alsónemű, zeke, ujjak, gallér, libahas, buffancsnadrág
- A spanyol öltözködés hatása – francia és angol területeken kialakult változatok, jellegzetességek
- XVI. századi magyar öltözködés - Ny-Európától való eltérések, török hatás, anyagok, díszek, férfiviselet (ing, dolmány, mente, csákóra vágás, csizma, süveg...); női viselet (ruha, ing-ingváll, kötény, párta...)

6. tétel

A) A barokk és rokokó művészet tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be a korszak történeti háttérét, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait (kiemelve a formai változásokat), kiegészítőit. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális és társadalmi jelenségekre és azok hatásaira. Milyen jellegzetes technikák, díszítmények, motívumok, formai sajátosságok jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki a területi különbségekre is.

A tételhez használható segédeszköz:

A szaktanár által összeállított képanyag

Kulcsszavak, fogalmak:

- A barokk fogalma, jellemző jegyei a művészetben
- Történelmi, kulturális háttér - a 30 éves háború hatása a divatban, Hollandia és Franciaország szerepe
- A polgári holland/németalföldi divat jellemzői, spanyol hatás, a reformáció hatása, alapanyagok (csipke), női és férfi viselet, katonai viselet
- Franciaország XIII. Lajos korában - udvari viselet jellemzői, alapanyagok, női és férfi viselet
- XIV. Lajos kora - történelmi, kulturális háttér, alapanyagok - textilmanufaktúrák (selyem és csipke), testkultúra; férfi viselet: korai (rhingrave), érett (allonge, ing, mellény, justeaucorps, culotte, kiegészítők); női viselet (fontange, fűző, ruhaderék, jupe, kiegészítők)
- Régence, Orleans-i Fülöp időszaka - változások a férfi és a női viseletben ("A" sziluett, fejviselet, justeaucorps, panier, contouche, Watteau ránc)
- A rokokó fogalma, jellemző jegyei a művészetben, történelmi, kulturális háttér
- XV. Lajos kora - alapanyagok, Keleti hatás, színek, minták
- XV. Lajos kora - női viselet (hajviselet, smink, ruha: fűző, panier, manteau, robe á la française/Watteau ráncos ruha, kiegészítők), férfi viselet (hajviselet, ruha: ing, mellény, juseaucorps, frakk, culotte, kiegészítők)
- XVI. Lajos kora - női viselet: Copf korszak (négligée és grandetoilette, hajviselet, smink, ruha: fűző, panier, polonaise... stb, kiegészítők), angolos divat (változások az alapanyagokban és a formákban, új elemek - fichu, cul de paris...stb.) férfi viselet: Copf korszak (változások az előző időszakhoz képest hajviselet, sziluett), angolos divat (változások az alapanyagokban és a formákban, új elemek - redingote, Werther viselet...stb.)

7. tétel

A) A francia forradalom és a klasszicizmus tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be a francia forradalom hatását a kor öltözködéskultúrájára, a direktórium és az empire korának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait (kiemelve a formai változásokat), kiegészítőit. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális és társadalmi jelenségekre és azok hatásaira. Milyen jellegzetes alapanyagok, díszítmények, motívumok, formai sajátosságok jelennek meg az öltözködésben?

A tételhez használható segédeszköz:

A szaktanár által összeállított képanyag

Kulcsszavak, fogalmak:

- Francia forradalom és hatása az öltözködésre (alapanyagok, sans culotte, pantalló, trikolor..stb)
- A klasszicizmus fogalma, jellemző jegyei a művészetben, történelmi, kulturális háttér (Napoleon)
- A directoire viselete (angol hatás, alapanyagok, á la grecque öltözködés, ideálok - merveilleuse, incroyable/dandy), női viselet (hajviselet, alsónemű, sziluett, muszlinbetegség, chemise, spencer, redingote, kiegészítők), férfi vilselet (hajviselet, alsónemű, sziluett, ing, mellény, frakk, redingote, pantalló, kiegészítők)
- Az empire viselete - változások az alapanyagban, sziluettben, új elemek: fatermörder...stb.

8. tétel

A) A 19. század első felének tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be a bécsi divat, a biedermeier és a neobarokk időszak öltözködéskultúrájának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait (kiemelve a formai változásokat), kiegészítőit. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális és társadalmi jelenségekre és azok hatásaira. Milyen jellegzetes alapanyagok, díszítmények, motívumok, formai sajátosságok jelennek meg az öltözködésben?

A tételhez használható segédeszköz:

A szaktanár által összeállított képanyag

Kulcsszavak, fogalmak:

- A 19. század első felének társadalmi változásai (középréteg felértékelődése), művészete (Romantika, Biedermeier...) és hatásai az életmódra, divatra
- A divat új központjai (Bécs, Berlin, London, újra Párizs), ideálok alakulása, alapanyagok (nyomott anyag)
- Női viselet alakulása Restaurációtól a Neobarokkig (sziluettváltozás - fejviselet, dekoltázs, ujjak - sonkaujj/ballonujj, derékvonal - fűzőhasználat, szoknyahossz és bőség, kiegészítők)
- Férfi viselet alakulása Restaurációtól a Neobarokkig (sziluettváltozás - fejviselet, nyakrész (fatermörder), ujjak, derékformálás (fűző, párnázott váll és mellkas), szalonkabát, pelerin, nadrág, kiegészítők)

9. tétel

A) A 19. század második felének tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be a historizmus öltözködéskultúrájának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait (kiemelve a formai változásokat), kiegészítőit. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális és társadalmi jelenségekre és azok hatásaira. Milyen jellegzetes alapanyagok, díszítmények, motívumok, formai sajátosságok jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki az Haute couture kialakulására és szerepére!

A tételhez használható segédeszköz:

A szaktanár által összeállított képanyag

Kulcsszavak, fogalmak:

- A 19. század második felének társadalma (középréteg szerepe, iparosodás), művészete (Historizmus) és hatásai az életmódra, divatra
- A divat központjai (London, Párizs), az Haute Couture megjelenése (Charles Friedrich Worth) és szerepe
- Ideálok alakulása, alapanyagok (gépi csipke, nyomott minta, színek)
- Női viselet alakulása - szilüettváltozások: neorokokó, I. turnűr, szűk ruha kora, II. turnűr (krinolin, polonaise -> turnűr, cul de Paris, angolos és franciás stílus), szabászati megoldások
- Az 1890-es évek: a plasztikus divat (angolos divat, viselet egyszerűsödése, alapanyagok, színek, formák); a homokóra szilüett (Biedermeier felidézése, szilüett - ballonujj, Stuart gallér, derékhangsúly, szoknya fazon)
- Férfi viselet alakulása - sötét tónusok, hétköznapi és ünnepi viselet, zakó, mellény, frakk, pelerin, cylinder

10. tétel

A) A századforduló tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be a szecesszió öltözködéskultúrájának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait (kiemelve a formai változásokat), kiegészítőit. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális és társadalmi jelenségekre és azok hatásaira. Milyen jellegzetes alapanyagok, díszítmények, formai sajátosságok jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki a reformöltözködés szerepére és jellegzetességeire, nevezzen meg híres divattervezőket a korszakból!

A tételhez használható segédeszköz:

A szaktanár által összeállított képanyag

Kulcsszavak, fogalmak:

- A századforduló társadalma, művészete (szecesszió) és hatásai az életmódra, divatra
- A szecesszió viselete és változásai - nőideál, alapanyagok, fehérneműk változásai (fűző, corseletjupe, melltartó), sziluett -S vonal alakulása, derékvonal elhelyezés változásai, fejviselet, kiegészítők
- Reform öltözködés - szempontok, formai változások, hatása a divatra
- 1910-es évek: Fortuny, Poiret, Bukj el szoknya; Háborús krinolin - kényszerű változások az I. világháború idején - sziluett, ruha hossz, kiegészítők
- Férfi viselet alakulása - alapanyagok, színek, testtartás/sziluett változásai, hétköznapi és ünnepi viselet; nyári öltözet, sport öltözet (ing, zakó, mellény, frakk, pelerin, nyakkendő, cylinder, keménykalap, Girardi...stb)

11. tétel

A) A két világháború közötti időszak tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be az első világháború hatását a korszak öltözködésére, és a 20-as, 30-as évek divatjának történeti háttérét, viseleteit, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait (kiemelve a formai változásokat), kiegészítőit. Világítson rá az öltözködést befolyásoló kulturális és társadalmi jelenségekre és azok hatásaira. Milyen jellegzetes alapanyagok, díszítmények, formai sajátosságok jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki a korszak híres divattervezőinek munkásságára!

A tételhez használható segédeszköz:

A szaktanár által összeállított képanyag

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az I. világháború gazdasági és társadalmi hatásai
- Az 1920-30-as évek társadalma - az I. világháború és az emancipáció; a design és a művészet (Art Déco, Bauhaus, Szürrealizmus), a film és a zene, tánc (charleston) hatása az életmódra, divatra
- Új nőideál: garçonne (USA: flapper) - új igények
- Alapanyagok (jersey, zszorzett, tweed, latex...), női viselet változásai - fejviselet, fehérnemű (mell leszorítás, majd kosarab melltartó, csípőszorító), felsőruházat (derékvonal eltolódása, sziluettek, szoknyahossz változásai, új ruhadarabok: pulóver, kardigán, nadrág, princess ruha...)
- Haute couture és prêt-à-porter, tervezők: Chanel, Vionnet, Schiaparelli... stb
- Férfiviselet alakulása - fejviselet, ing, sportzakó, szmoking, golfnadrág, oxford nadrág, charleston nadrág, kiegészítők...stb)

12. tétel

A) Az 1950-es, -60-as, -70-es évek tárgya és öltözködéskultúrája. Mutassa be a II. világháború hatását a korszak öltözködésére, és a korszak divatjának, jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait (kiemelve a formai változásokat), kiegészítőit. Világítsa rá az öltözködést befolyásoló kulturális, technológiai társadalmi jelenségekre és azok hatásaira. Milyen jellegzetes alapanyagok, díszítvények, formai sajátosságok jelennek meg az öltözködésben? Térjen ki a korszak híres divattervezőinek munkásságára és a megjelenő szubkultúrák öltözködési szokásaira!

A tételhez használható segédeszköz:

A szaktanár által összeállított képanyag

Kulcsszavak, fogalmak:

- A II. világháború hatása - gazdasági visszaesés, anyagihiány, USA - konfekciógyártás
- A divat alakulása a II. világháború után: divatipar újraindulása (műszál, nylon, műselyem, nyomott minták); Amerika szerepe megnő (textilipar, konfekció, Hollywood...)
- 1947. Dior- New Look, új ideál, új sziluettek (X, H, Y...)- fehérnemű (wonderbra, modern fűző, petticoat), ruhaformák (szoknya, nadrág, kosztüm), kiegészítők (tűsarok); divatházak: Dior - Yves Saint Laurent, Chanel (kosztüm), Givenchy...stb.
- Férfiviselet - V-sziluett, neylon ing, öltöny, kiegészítők
- Amerikai stílus: rockabilly- női és férfi: haj, szvetter, kockás ing, farmernadrágot, bőrkabát, kiegészítők
- Az 1960-as évek történelmi, társadalmi (háborúk, diáklázadások, hippimozgalom), technikai (tv, rádió, űrkutatás) és művészeti (könyűzene, Op-art, Pop-art) hatásai
- Textildesign (műszálak, akrill, krepp, lycra..., minták); a divat központjában a fiatalok; ideálok, idolk, női viselet (sziluett, fejviselet, fehérnemű, szoknya- és nadrág hossz változás, antiegyüttes), férfiviselet (T-shirt, farmer, garbó...stb), unisex viselet, hippimozgalom
- Az 1970-es évek - flower power- hippie stílus, Hollywood hatása, diszkó, glam, punk
- Divatházak, tervezők: prêt-à-porter fellendülése, YSL, Ralbanne, Courrège, Pierre Cardin, Lagerfeld, Armani, Ralph Laurent, Calvin Klein... stb.

13. tétel

A) A XX. század végének és napjainknak tárgy és öltözködéskultúrája. Mutassa be a korszak társadalmi, technológia és kulturális hatását az öltözködésre, és a divat jellegzetes öltözködési alapanyagait, ruhatípusait (kiemelve a formai változásokat), kiegészítőit, újdonságait az 1980-as évektől napjainkig. Mi a trend fogalma, és hogyan befolyásolja az öltözködést? Térjen ki a korszak híres divatházainak és tervezőinek munkásságára és a megjelenő szubkultúrák jellegzetességeire!

A tételhez használható segédeszköz:

A szaktanár által összeállított képanyag

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az 1980-as évek társadalmi, kulturális hatásai (média, könnyűzene, mozi, testkultúra - fitness, divatipar - modellek, divatfotó, márkaverseny), Haute Couture szerepének megváltozása
- Ideálok, idolk, sziluett - férfias vonások, sportos és üzleti stílus (yuppie), kiegészítők
- Az 1990-es évek társadalmi, kulturális hatásai (sorozatok, testkultusz); divat háttérbe szorulása, divat` üzlet; a márka szerepe, trend fogalma, szerepe; second hand, vintage
- Alapanyagok (koptatott és színes farmer, sztreccs), színek (neon, military...), T-shirt, haspóló répanadrág, csípőnadrág, övtáska, platform cipő...
- Utcadivatok, szubkultúrák: goth, grunge, alter, hip-hop...stb.
- 2000-es évek - újabb szubkultúrák (emo, japán irányzatok, pin up, steampunk...), trendek szerepe nő- 20. század évtizedeinek felelevenítése, luxus márkák mellett nagyobb konfekciós cégek
- Divatházak, tervezők: LVMH, Mcqueen, Westwood, Gaultier, Galliano, japán, török, K-európai tervezők

14. tétel

A) A szálanyagok típusai. Mutassa be a természetes és mesterséges eredetű szálanyagok fajtáit, tulajdonságai, jellegzetességeit és alkalmazási területeit a felhasználhatóság szempontjából! Térjen ki a legújabb generációs szálanyagokra és innovációkra is!

A tételhez használható segédeszköz:

A szaktanár által összeállított képanyag

Kulcsszavak, fogalmak:

- Állati eredetű szálanyagok: gyapjú (fonal és nemez készítés, kártolt és fésült gyapjú); selyem (hernyóselyem feldolgozása); alternatív állati eredetű szálanyagok (kecskeszőrök: mohair, kasmír, lámafajták szőre: alpakka, teveszőr, kagylóselyem, pókselyem stb.); szigetelő tulajdonságok, színtartósság, szakítószilárdság, stb.
- Növényi eredetű szálanyagok: len, kender, pamut (feldolgozás); alternatív növényi eredetű szálanyagok (kukorica, bambusz stb.); szigetelő tulajdonságok, színtartósság, szakítószilárdság, stb.
- Mesterséges szálanyagok: első-, második- (cellulóz viszkóz, cellulóz acetát, nejlon, polyester, PVC, polyakril-nitril, polyamid, polypropilén, lyocell), harmadik-(szuperszálak, speciális polimerek, szénszálak, mikro és nano szálak, egyéb speciális felületű szálanyagok) és negyedik (intelligens szálak) generációs szálanyagok bemutatása és speciális felhasználási területeik (coolmax poliester, kukoricakeményítő... stb.)
- Innovációk és felületkezelés (ezüstion, vegy- és tűzvédelmi felületkezelések, fényvisszaverő anyagok... stb.)

15. tétel

A) Textilkészítés és -díszítés fontosabb típusai. Mutassa be a fonás lépéseit, eszközeit és a szövési technikákat a kezdetektől az ipari eljárásokig! Térjen ki az alapkötésekre! Ismertesse az ókori eredetű textilfestő és -mintázó eljárásokat. Mutassa be a korai technikákat, alapanyagokat, ezek fejlődését és a legújabb kori lehetőségeket, technológiai eljárásokat, eszközöket! Térjen a kézműves és ipari technikákra és alkalmazási területeikre!

A tételhez használható segédeszköz:

A szaktanár által összeállított képanyag

Kulcsszavak, fogalmak:

- Fonás és szövés – története, eszközei
- Alapkötések – vászon, sávolj, atlasz a felhasználhatóság szempontjából; levezetett kötések
- Textilfestés alapanyagai, technikái, eszközei – a festékek növényei és állati alapanyagai; alapfestések és rezerva eljárások - batikolás, maratás, shibori, ikat, kékfestés
- Textilnyomás eszközei és technikái (dúcnyomás, szitanyomás, hengernyomás, rotációs eljárások, hőszublimációs eljárások, ink jet nyomás... stb.)
- Egyéb textildíszítő eljárások: hagyományos és innovatív technikák, alapanyagok, kézi és gépi eszközök

16. tétel

A) Stylist feladatok. Mutassa be a stylist feladatköreit, munkafolyamatait a divat, a design és a média különböző területein. Ismertesse a különbséget személyi stylist és divatstylist között. Sorolja fel a társszakmákat és az azokkal való együttműködés színtereit. Térjen ki a stylist tervezői és szervezői funkciókra is.

A tételhez használható segédeszköz:

A szaktanár által összeállított képanyag

Kulcsszavak, fogalmak:

- A stílus fogalma, megjelenése a design különböző területein (divat, enteriőr, események...)
- A stylist szakma területei: öltözködési tanácsadás, személyi styling (magán, üzleti, média...), divat styling (fotózás, bemutatók, reklámkampányok...), filmes feladatok, stb.
- A személyi stylist feladatai (imidzs alakítás, tanácsadás, vásárlás, stb), célok, tervezési szempontok
- Feladatok a divat styling különböző területein, célok, tervezési szempontok
- Társszakmák (tervező, sminkes, fodrász, fotós, grafikus, stb) feladatai, együttműködés lépései, szervezési feladatok

17. tétel

A) A tervezési szempontok a személyi styling és a ruhatervezés területén. Mutassa be a különböző alkati típusokat szabászati és stylist megoldások szempontjából! Ismertesse az öltözködési protokoll különböző területeit, a dress code fogalmát. Részletezze az öltözködés cél, funkció és alkalom szerinti csoportjait a casual-tól a white tie-ig. Térjen ki az öltözködéstörténeti előzményekre is.

A tételhez használható segédeszköz:

A szaktanár által összeállított képanyag

Kulcsszavak, fogalmak:

- Testalkati alaptípusok és jellemzőik– egyenes, háromszög, fordított háromszög, kör, homokóra, körte és ezek változatai a testmagasság és a testarányok függvényében:
- Méretvétel – testtartás, ruhabőség, sajátosságok, egyensúlyi méret megfigyelése, stb.
- Tervezés: testalkat-jellemzők, viselési szempontok, stylist szempontok felsorolása – szín-, formai és anyagmegoldások összehangolása, a trendek figyelembevételével
- Öltözködési protokoll, a dress code fogalma, jelentősége, típusai (casual, business casual, smart casual, informal, business formal, semi-formal, formal, black tie, white tie), azok alapvető jellemzőek
- Dress code történeti előzményei (írott és íratlan szabályok, ruharendeletek, monopóliumok, előírások, stb)

18. tétel

A) Az Haute couture és a prêt-à-porter fogalma és jellemzői. Mutassa be az Haute couture kialakulását, célját és alakulását napjainkig a nagy divatházak tükrében! Térjen ki egy Haute couture kollekció kialakításának, felépítésének, munkafolyamatainak lépéseire! Mutassa be a prêt-à-porter kialakulását, célját és alakulását napjainkig! Térjen ki egy prêt-à-porter kollekció kialakításának, felépítésének, munkafolyamatainak lépéseire! Ismertesse a konfekció fogalmát, tervezési szempontjait. Hasonlítsa össze e kategóriák jelenlétét és hatását napjaink öltözködésében. Nevezzen meg tervezőket, emblemikus ruhadarabokat az adott kategóriákban.

A tételhez használható segédeszköz:

A szaktanár által összeállított képanyag

Kulcsszavak, fogalmak:

- Haute couture fogalma, kialakulásának története (Charles Friedrich Worth), kritériumok, divatházak (Poiret, Schiaparelli, Ferragamo, Dior, Galliano, Versace, Westwood stb.)
- HC kollekció kialakítása – egyedi megrendelés, tervezés, alapanyagválasztás, egyedi modellezés, kézműves részletek kidolgozása stb.
- Prêt-à-porter fogalma (ready to wear), kialakulásának története, célja, követelményei, jellemzői és alakulása napjainkig
- P-á-P/RTW kollekció fogalma, típusai (női, férfi, gyerek, fehérnemű, kiegészítő... stb.), kollekció kialakítása – szín, alapanyag és formatrendek szerepe a tervezésben, célcsoport meghatározása, időszak és alkalom meghatározása, stb.
- A konfekció jelentése, jelentősége, típusai, stb.

19. tétel

A) Ergonómia az öltözéktervezésben. Mutassa be az öltözködés történeti alakulását az ergonómia tükrében. Jellemezze napjaink öltözködéskultúráját a vásárlói igények, a hordhatóság és a kényelem szempontjából. Milyen fizikai, pszichikai szempontokat kell figyelembe venni öltözéktervezés és az anyagválasztás során? Térjen ki a formaruhák és a sportöltözetek tervezési szempontjaira is!

A tételhez használható segédeszköz:

A szaktanár által összeállított képanyag

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az ergonómia fogalma, jelentése, jelentősége az öltözködés területén
- Öltözködéstörténeti előzmények – funkció kontra reprezentáció?
- Napjaink öltözködési szokásai, kényelmi elvárások a hétköznapi és az alkalmi öltözködési darabokkal szemben
- Ergonomikus tervezés az alapanyagok és a formai kialakítás szempontjából; tervezés az öltözködés pszichológiai hatásainak szempontjából
- Ergonomikus tervezés legjellemzőbb területei: formaruhák, sportöltözékek – tervezési szempontok, igények, stb.

20. tétel

A) Fogyasztóvédelem, textilipari minősítések. Mutassa be a textiltermékek címkézésének előírásait, a textíliák kezelési jelképeit az alapanyagok és a fogyasztóvédelem szempontjából! Térjen ki a speciális megkülönböztető szabványokra és minőségjelekre! Ismertesse a nemzetközi és hazai mérettáblázatok rendszerét!

A tételhez használható segédeszköz:

A szaktanár által összeállított képanyag

Kulcsszavak, fogalmak:

- Fogyasztóvédelem fogalma, általános tudnivalók
- Textiltermékek forgalomba hozatali szabályai (jogi és piaci szabályozású termékek, pl. védő- és lakossági ruházat), címkézési előírások, szálanyagok emblémái, kezelési jelképek
- Textilipari minősítések fajtái – megkülönböztető minőségjelek a textilipar területein (pl. ruházati és lakberendezési területek), pl. ÖKO-TEX tanúsítvány
- Mérettáblázatok rendszere – magyar, francia vagy európai, német, angol, olasz, amerikai, ázsiai

